

LA MARXA ENRERE
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 17 de juny de 2012)

Molta reflexió han suscitat ja les mesures adoptades pel govern popular la setmana passada i no queda massa per dir. Ja saben: augment de l'IVA -ineludible, de fet molt tardà-, retallada de percepcions per atur, retallada de paga extra i condicions laborals en la funció pública ... encara que es segueix sense racionalitzar l'estructura de l'Administració General de l'Estat, inadaptada a l'Estat autonòmic. De fet, la reducció de despesa aprovada per programes del propi govern central ha estat irrisòria. Clar que el que està en marxa és la readaptació de l'Estat autonòmic a l'estructura subsistent de l'Administració General. Al pas que anem, segur que hauran d'augmentar les plantilles de la funció pública a la ciutat capital quan la crisi pressupostària afluixi.

Amb tot, les mesures del govern posen poca atenció a la productivitat de l'economia i l'eficiència del sector públic, amb alguna excepció lloable com la major llibertat en el sector comercial. Que la promoció de la productivitat i l'eficiència no ocupen un lloc central ho mostra un aspecte de la reforma que no ha estat analitzat fins ara amb prou profunditat, al meu parer: la transferència de funcions des dels municipis a les diputacions provincials. Aquesta mesura transgredeix greument diversos principis del bon govern. Aquí en va una llista, necessàriament breu per motius d'espai:

- 1) Un dels problemes de la descentralització a Espanya ha estat l'existència d'una àmplia (fins ara) autonomia en la despesa sense la correlativa autonomia en l'ingrés. Aquesta mesura aprofundeix en el problema, en transferir funcions de despesa a les diputacions, que tenen el grau més ínfim d'autonomia en l'ingrés.
- 2) Quant més responsables són els governs davant els ciutadans millors són els incentius a la bona gestió. Però els governs de les diputacions no els trien els votants, sinó que resulten de regles d'elecció indirecta i en segon grau. La seva composició està determinada pels aparells dels partits polítics.
- 3) Precisament per això, les diputacions són les institucions més intervingudes pels partits polítics, el que repercuteix fatalment en la seva eficiència global. Només cal recordar el llistat de caixes d'estalvis més greument danyades per la crisi, gairebé totes (gairebé) dependents de diputacions o d'autonomies uniprovincials.

Les diputacions es van instaurar en 1836 (tres anys després de les províncies) com a instruments de provisió logística -poder vicari i recursos materials -dels delegats provincials del poder central. El procés autonòmic les havia fet supèrflues, però la marxa enrere empresa té una de les seves fites en l'enfortiment de les diputacions. Atesos llurs greus problemes de governança, aquesta mesura comportarà més despeses i menys eficiència. Al temps. Clar que això pot ser no preocupi massa al govern, que no sap molt bé quan ni com sortirem de la crisi, però sí que té molt clar com estarem quan en sortim: recentralitzats.